

TEZA:

W sytuacji, w której obrońca Obwinionego radcy prawnego brał udział w jednej rozprawie przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym brak jest uzasadnienia zasądzenia kosztów obrony ponad kwotę 840,00 zł stanowiącą jednokrotność minimalnej stawki zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Obwiniony zatem, pomimo uniewinnienia od zarzutów, winien ponieść koszty procesu związane z pomocą prawną swojego obrońcy z wyboru w pozostałej części, jako przekraczającej niezbędny zakres i nakład pracy ponad stawkę w kwocie minimalnej.

WO – 184/21

POSTANOWIENIE
z dnia 29 listopada 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:**Przewodniczący:** SWSD Karolina Szał**Sędziowie:** SWSD Krzysztof Buczek /sprawozdawca/
SWSD Mariusz Bochenek**Protokolant:** Piotr Ciepiński

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 202 r. na posiedzeniu sprawy radcy prawnego M. S. obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art.64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w związku z art.15 ust.1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu zażalenia obrońcy obwinionego na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zawarte w punkcie 3 Postanowienia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 14 czerwca 2022 r., w sprawie o sygn. akt WO-184/21

postanawia:

1. oddalić zażalenie,
2. kosztami postępowania zażaleniowego obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 14 lipca 2022 r., w sprawie o sygn. akt WO-184/21 Wyższy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie oddalił odwołanie M. G. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Rady Radców Prawnych z dnia 16.09.2021 sygn. akt D 244/XI/20. W pkt 3 ww. orzeczenia Wyższy Sąd Dyscyplinarny zasądził na rzecz obwinionego ze środków Krajowej Izby Radców Prawnych kwotę 840,00 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej w postępowaniu przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

Orzeczenie to zaskarżył obrońca obwinianego w zakresie pkt 3 dotyczącego zasądzenia kosztów obrony zarzucając obrazę przepisów postępowania tj. art. 612 , art.632 kodeksu postępowania karnego w związku z § 15 ust.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (dalej Rozporządzenie). Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w punkcie 3 poprzez zasądzenie kosztów obrony przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 5040 zł. Skarżący podniósł iż obwiniony był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, będącego radcą prawnym i poniósł on rzeczywisty koszt obrony w kwocie 5040 zł, na dowód czego załączył on kopię faktury nr (...) z dnia 15.04.2022r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podnieść iż nie może być kwestionowane, że obwinionemu radcy prawnemu przysługuje, co do zasady, przyznane ustawą zasadniczą prawo do skorzystania w postępowaniu dyscyplinarnym z pomocy profesjonalnego obrońcy (adwokata lub radcy prawnego). Wydatki związane natomiast z ustanowieniem obrońcy z wyboru, pokrywa na wstępie obwiniony radca prawny (art. 620 k.p.k. w zw. z art. 70⁶ ust. 2 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych), jako osoba, która obrońcę do sprawy ustanowiła. Dopiero bowiem później stają się one częścią kosztów postępowania w sprawie dyscyplinarnej (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 70⁶ ust. 2 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych). Jedynie od końcowego wyniku sprawy jest uzależnione, kto ostatecznie poniesie te wydatki, a orzekanie w tym względzie podlega przepisom rozdziału 70 k.p.k., niemniej jednak - stosowanego odpowiednio - zgodnie z brzmieniem przepisu art. 74¹ pkt 1) Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych z

pierwszeństwem ww. regulacji, oraz stosowaniem odpowiednio innych regulacji w okrojonym zakresie. Celem regulacji z art. 68 ust. 4 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych nie jest nadanie postępowaniu dyscyplinarnemu cech postępowania karnego, ale samo zapewnienie obwinionemu praw i gwarancji służących zabezpieczeniu jej interesów w postępowaniu dyscyplinarnym. Szczególną uwagę należy zwrócić na regulację art. 70⁶ Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych regulującą materię kosztów postępowania dyscyplinarnego. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego brzmienie przepisów stanowiące wprost, iż koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany, jak też mają na względzie przeciętne koszty postępowania ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Nie bez znaczenia winno być też wskazanie ujawniające intencje Ustawodawcy, w brzmieniu treści art. 74¹ Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, zgodnie z którym dopiero jedynie w nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego i rozdziałów I- III Kodeksu karnego. Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.k. należy rozumieć jako stosowanie z uwzględnieniem cech właściwych materii uregulowanej w „Rozdziale 6” pt.: „Odpowiedzialność dyscyplinarna” Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych ze wskazaniem przede wszystkim na art. 64 do art. 74¹ Ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych, jako normujących odpowiedzialność dyscyplinarną. Radcowskie sądy dyscyplinarne nie są „organami wymiaru sprawiedliwości” (w rozumieniu art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), o których mowa tak w delegacji ustawowej (art. 22⁵ ust. 2 ustawy o radcach prawnych), jak i w Rozdziale 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (dalej Rozporządzenie).

Niewątpliwie każdy proces musi pochłonąć pewien nakład kosztów. Powstawanie ich nie jest jakkolwiek zależne od woli podmiotu inicjującego wszczęcie postępowania i innych jego ewentualnych uczestników, w tym znaczeniu, że nie są oni w stanie zapobiec dalszemu powstawaniu jakichkolwiek kosztów. Obiektywna niemożność zorganizowania postępowania bez jakichkolwiek nakładów przesądza o uznaniu kosztów postępowania, za nieodłączny atrybut każdego postępowania. Nie oznacza to jednak, że niektórych przepisów k.p.k. nie można stosować z pewnymi modyfikacjami, ze wskazaniem, że jeszcze inne będą miały zastosowania w sprawie.

Organ dyscyplinarny stosujący w sprawie dyscyplinarnej przepisy Kodeksu postępowania karnego powinien więc za każdym razem badać, czy i w jaki sposób stosować te przepisy, aby ich

zastosowanie było zgodne ze specyfiką postępowania dyscyplinarnego uregulowanego w Ustawie z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych. Wypada również podkreślić, że w postępowaniu zwrot kosztów obrony jest wypłacany ze środków samorządu radców prawnych, które w zdecydowanej większości pochodzą ze składek radców prawnych i aplikantów radcowskich. Nakazuje to szczególną rozwagę przy ich wydatkowaniu.

Przysługujące prawo do obrony obwinionemu radcy prawnemu prawo do obrony rozumiane także jako prawo do zwrotu poniesionych kosztów postępowania dyscyplinarnego niekoniecznie dotyczyć musi pełnej kompensaty poniesionych wydatków. Przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych mogą prowadzić do modyfikacji żądania w tym zakresie. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 265 z późn. zm.) nie stanowi bezpośrednio o kosztach postępowania dyscyplinarnego i nie określa stawek wynagrodzenia za prowadzenie spraw dyscyplinarnych. Zauważyć jednak należy, że przepis §20 tego rozporządzenia przewiduje, że wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. Można je miarkować. Co więcej, należy mieć na względzie, że zgodnie z §15 ust. 1 Rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w przepisach regulacji. Zgodnie z ust.3 Rozporządzenia opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, biorąc pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawiennictw w Sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie.

Z uwagi na wskazane wyżej regulacje należy stwierdzić, że wysokość wynagrodzenia ustalonego przez radcę prawnego z klientem nie jest wiążąca dla sądu rozpoznającego stosowny wniosek procesowy. Sąd (czy inny organ) poruszać się bowiem musi w granicach i na zasadach wskazanych w Rozporządzeniu. Mając na względzie powołaną wyżej treść § 20 Rozporządzenia należy przyjąć, że za postępowanie w sprawach „o najbardziej zbliżonym rodzaju” uznać należy - z uwagi na względy natury systemowej oraz charakter postępowania dyscyplinarnego - proces karny, dla którego dla którego „podstawowa” stawka minimalna przewidziana w Rozporządzeniu wynosi 840 zł (§ 11 ust. 2 pkt 3 i 4 Rozporządzenia).

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, rozpoznając zażalenie obwinionego uznał iż biorąc pod uwagę słuszność przedstawionej wykładni przepisów, zasadnym

będzie zwrot kosztów obrony jedynie w kwocie 840,00 złotych od organów samorządu radcowskiego na szczeblu krajowym tj. w wysokości jednokrotności stawki minimalnej. Oceniając treść finalnie zaskarżonego orzeczenia stwierdzić należy, iż sprawa nie była szczególnie zawiła, jak też nie wymagała nadzwyczajnego nakładu pracy w rzetelnym przygotowaniu do reprezentacji interesów obwinionego radcy prawnego. Zauważyć też należy że obrońca zgłosił swój udział dopiero na etapie postępowania odwoławczego. Niezależnie od powyższego nie można nie zauważyć, że obwiniony wbrew stwierdzeniu iż przedstawił „opłaconą fakturę VAT wystawioną przez profesjonalnego pełnomocnika” w żaden sposób nie wykazał okoliczności opłacenia tej faktury.

Wypada również podkreślić, że w postępowaniu zwrot kosztów obrony jest wypłacany ze środków samorządu radców prawnych, które w zdecydowanej większości pochodzą ze składek radców prawnych i aplikantów radcowskich. Nakazuje to szczególną rozwagę przy ich wydatkowaniu.

Rekapitulując należy uznać, że w sytuacji, w której obrońca brał udział w jednej rozprawie przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym brak jest uzasadnienia zasądzenia kosztów obrony ponad kwotę 840,00 zł stanowiącą jednokrotność minimalnej stawki zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku. Obwiniony zatem, pomimo uniewinnienia od zarzutów, winien ponieść koszty procesu związane z pomocą prawną swojego obrońcy z wyboru w pozostałej części, jako przekraczającej niezbędny zakres i nakład pracy ponad stawkę w kwocie minimalnej.

Z powyższych względów na podstawie art. 437 § 1 i 2 Kpk w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015.